

1938

№ 21
ნოემბრი
1938.წ
გამ-დ „კომუნისტი“
ფარ 60.
200

ინდონეზია
გამ-დის მიერ

ნახ. გ. ისაყვეთა.

28/41 8.49

საქართველო, თბილის, თორეშ ხალხს გააღმინებს და ხომ შევრცხვოთ ჩაშინ!

363

ზუმური ღრესორტი

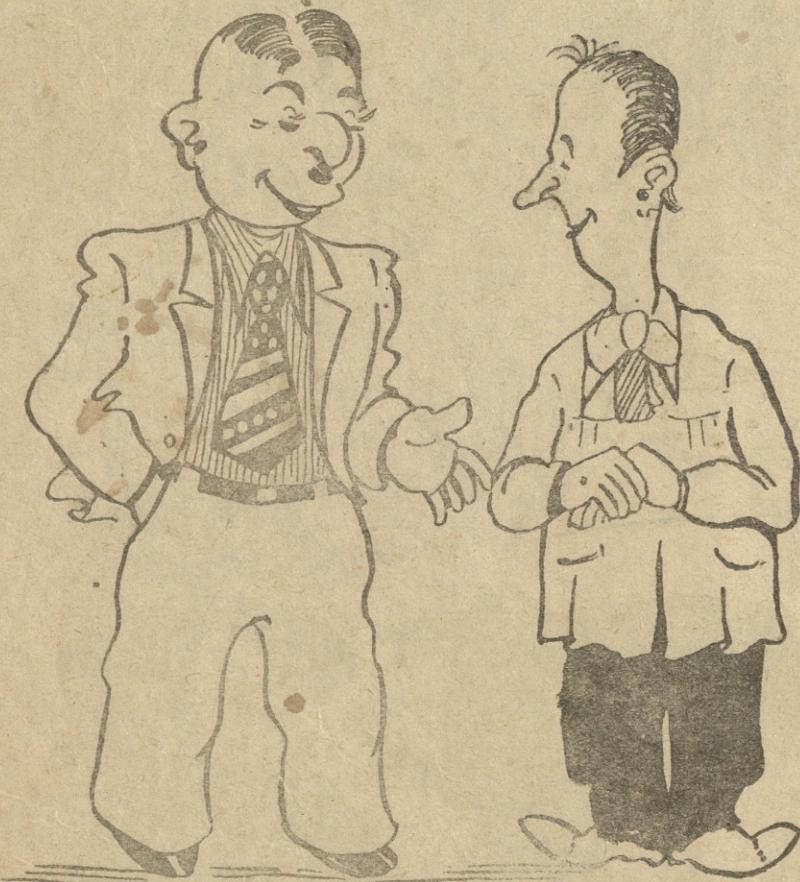
ერთ შვევნიერ თეატრს მშვენიერი პიესა შემოაკლდა,—ძებნა დაუწყო. ბევრი ეძება თუ ცოტა ეძება, პიესის მაგიერ დრამატურგი შემოხვდა წინ.—იცი, რა მშვენიერი დრამატურგი იქნებოდა ახლავე პიესად რომ გადაიქცეოდე!—უთხრა თეატრის საქმეების რწმუნებულმა, თავდიდა რეჟისორმა დრამატურგს და ჯიბე მოუშინჯა ეგებ შიგ მშვენიერი პიესები აღმოაჩინდეს,

— რას ეძებ დიმიტრი? გაქვირვებით შეეკითხა თავდიდა რეჟისორს თავწერილა დრამატურგი და თვალები დააცეცა.

— ვიპოვნე, ვიპოვნე!—დაიძახა რეჟისორმა.—მოგრევდე ტრიფონე, თუ უარი მითხრა. მიქენი სიკეთე, ამოილე ეგ მშვენიერი პიესები ჯიბიდან.

— მომეშვი დიმიტრი, — ეგ პიესები კი არა, პიესების სია მაქვს ჯიბეში და მინდა გაეყიდო.

— შე კაცო, — ნაწყენად დაიძახა დიმიტრიმ—პიესების სია ჩვენც ბევრი ვიყიდეთ, მაგრამ შიგ ერთი პიესაც კი არ გამოერია. მიშველე ტრიფონ, ნამეტანი გამიჭირდა გეთაყვა, თორემ პიესის დაწერისათვის არ შეჯაჭუხებდი და მხოლოდ სიებს გაგისალებდი, როგორც ამდენებანს მიქნა ეს შენოვის. დამიწერე ერთი პიესა ერთ თვესა და ერთ დღელამეში. ჩემი ჭირი შეგეყაროს მაშინ ფული და პატივი რამდენიც გინდა!

— შენი ჭირი შენ გქონდეს დიმიტრი, მაგრამ რომ გავბრიყვნე კაცო და პიესა მართლა დავწერო, რაღა ვქნა მაშინ. ხომ დავიღუნე! გაცწეშავთ-გამომწეშავთ, — შემდეგ იმდენს ახლაფორთებთ ჩემს პიესას, რომ ბოლოს თეატრის, ან რეჟისორის საკუთარ შემოქმედებად გამოაცხადებთ და შენს ტრიფონის ვინდა შეხედავს! არა დიმიტრი, კურა ვისწავლე უკვე. ამით მეტს ვერ შემაცდენთ მე ისევ პიესების სიის გაჭრობას გამჯობინებ, სათაურებს გავყიდო—პიესის დაწერაზე, ეს უფრო ადვილი საქმეა და სასარგებლო.

როგორც იყო ბოლოს თავდიდა რეჟისორმა დაარწმუნა თავწერი-

ლა დრამატურგი დაეწერა პიესა და არასოდეს მის ძირს არავინ არ იტკოდა თეატრში.

როცა საკითხი უკვე სავსებით კონკრეტულად დაისეა, ტრიფონმა სთხოვა დიმიტრის სათანადო დაკვეთაში თემაც აღენიშნა, რომ შემდეგ თემის აქტუალობაზე ჩეუბი არ მოსვლოდათ.

— თემა, პო თემა?—ჩაფიქრდა თავდიდა რეჟისორი.—თემა გეთაყვა ასეთი იქნება: აი, პო, მაგალითად, მოდის ვინმე დიდი ყაზახი, დაუხურავს ფაფახი და ლეგურს ცეკვავს. ამ დროს ჩამოივლის ვინმე ვაუკაცი, შეუკივლებს, უეცრად გაისვრის ფიტოს და უტკივარს აატკენს.

— შეჩერდი დიმიტრი!—გამწარებით მიაძახა ტრიფონმა.— შეკაცო, ეს თემა კი არა შინაარსია.

— შინაარსია!—გაიკარვა დიმიტრიმ—მით უკეთესი, თუ შინაარსია. ბევრი ფიქრი აღარ დაგჭირდება და პიესას ერთი დღითა და ერთი საათით აღრე დამიწერ.

— არა, არ მინდა დიმიტრი! კვლავ შეშუოთებით მიაძახა ტრიფონმა— შინაარსის მოთხოვნისათვის შემდეგ ავტორობასაც შენ დაიჩემებ და მაშინ ხომ მთლად დავიღუნე და ეგ არის. არა მმობილო, შენ მხოლოდ თემა მითხარი!

— რავა შემაწუხე შე კაცო, აღარ გრცხვენია? რაც გითხარი შინაარსად თუ არა, თემად ხომ მაინც გამოდგება და ეგ არის. დასწერე და თანახმა ვიქნები.

როგორც იყო შეთანხმდნენ და განსაკუთრებული გრძნობების გამომულავნებით დაშორდნენ ერთმანეთს.

თავწერილა დრამატურგი შეუდგა საქმეს. ბოლოს და ბოლოს, მართლაც შეეიღა პიესის წერის როლში და პიესების სიით გაქრობა მთლად დაავიწყდა. კი გაუჭირდა მაგრამ როგორც იყო ერთ წელსა, ერთ თვესა, ერთ დღესა და ერთ საათში დაასრულა პიესის წერა. შიგ ბოხოხიანი კაცის გამოყვანაც არ დავიწყება მაგრამ მისდამოულოდნელად ჩვენი ცხოვრების ზოგიერთ მნიშვნელოვანი საკითხებსაც შეეხო. ამ „ნაქლმა“ ის ჩააფიქრა, მაგრამ ბოლოს, როგორც იყო, გაბედა და თეატრისაქენ თავდიდა რეჟისორის სანახავად წაიყიდა. ახალი პიესაც თან წაიღო და გზაში რომ მიღიოდა თითქმის ცეკვავდა სიხარულისაგან.

— ამ, სალამი ტრიფონ!—მიაძახა თეატრში მისულ ტრიფონს დიმიტრიმ—საღა ხარ კაცო, როგორ დაგვექარე ამდენსან?

— მოვედი, მაგრამ რაღა მოვედი. სასიხარულო ამბავი მოგიტანე, დიმიტრი. დავწერე პიესა „დროება“, რომელზედაც სიტყვა მოგეცია.

— რაო, პიესა დავწერეო?—გაიკვირვა დიმიტრიმ—რომელი პიესა, შე კაცო, ვინ დაგავალა პიესის დაწერა.

— აღარც კი გახსოვს?—დაიძახა ელდანაცემა ტრიფონმა პიესა კინაღამ გაუცარდა ხელიდან შარშან ქუჩაში რომ შემხვდი შე კაცო და დამიკვეთე პიესა დამიწერეო, ასე დაგავიწყდა?

— რაო, შარშანაო!— გაიკვირვა დიმიტრიმ.— შენი საქმე არ მიგვის ტრიფონ? შარშანდელი პიესა წელს რაღა ჭირად მინდა გეთაყვა... მაგრამ რაკი თავი შეკიწუხებია და პიესა დაგიწერია მოდი წავიკითხოთ და იქნებ ვინ იცის...

მართლაც დასხდნენ და ტრიფონმა დიდის პათოსით წაიკითხა პიესა. რომ დაასრულა სავარძელში გაქვავებული დიმიტრის მიაჩერდა მინაბულ თვალებში და ცოტანის შემდეგ ხმაგაქმედილ რეჟისორს პკითხა:

— რას იტყვი დიმიტრი?

— პო.— დაიძახა დიმიტრიმ—ჩემის აზრით, შეიძლები გაკეთდეს, მაგრამ...

— რაო, პო, რა მაგრამ?

— მაგრამ, იქ, ისა, ბოხოხიანი კაცო რომ არის შესწორებას მოითხოვს და...

ბერლინის თეატრი

„ნუ

„სავსე აუდიტორია“

— ჩეენს სიყვარულზე საოცნებოთ ამაზე უფრო მყუდრო ადგილს ვერსად ვიშოვით.

— შე კაცო შენ თვითონ არ მითხარი ბოხოხიანი კაცი გამოიყანეო!

— გითხარი, გეთაყვა, მაგრამ ეგ შარშან იყო. მას შემდეგ ხომ დრო გავიდა და ბოხოხიანი კაცის საკითხიც სხვანაირად შებრუნდა.

როგორ?

— როგორ და ისე, რომა — განაგრძნო ტრიფონმა — მაშინ ბოხოხიანი კაცი თუ ცეკვავდა, ახლა საჭიროა სროლა ასტეხოს. რას იზამთ. ასეთია ცხოვრების დიალექტია და ვერც შენ გაექცივი.

— კარგი, წავიღებ და შევასწორებ! მიუგო დალონებულმა ტრიფონმა, თავის პიესს ხელი დავიღო და წისვლა დაპირი.

— არა, — კვლავ დაიძახი ტრიფონმა — პიესა დასტოვე აქ და ჩვენ თვითონ რამეს მოუხერხებთ. — უთხრა თავწვრილა დრამატურგს თავდიდა რეჟისორმა, პიესა გამოართვა და მაგიდის უჯრაში მაგრად ჩაბეჭდა.

— კარგი, ახლა თქვენს ხელთა ვარ და როგორც გენებოთ! — უთხრა ტრიფონმა და იმავე წუთს დასტოვა თეატრი.

გავიდა დრო, მაგრამ „დროების“ შესახებ არაფერი ისმოდა. ხშები გავრცელდა ახალი პიესა „გასროლა“ იდგმება თეატრში, რომელიც თეატრს, ანუ თავდიდა რეჟისორს დიმიტრის თვითონ დაუწერია ტრიფონმა გადასწყვიტა წისულიყო პრემიერაზე.

მივიდა ნახა, მაგრამ რა ნახი!

სცენაზე მან სულ მოლად გამოცხადებული თავისი პიესა აღმოაჩინა რომელიც მხოლოდ იმით განსხვავდებოდა მისი პიესისაგან რომ ბოხოხიანი კაცი — ლეკურის მაგიერ უადგილოდგილის თოფს ისროდა სცენაზე და მაყურებლებს მით აშინებდა.

ტრიფონმა ფერი დაკარგა უეცრიად. გული წაუვიდა და იქვე დაცა ასწიეს, დასწიეს და სული რომ მოიბრუნა მხოლოდ ამას ლულ-ლულებდა: „ჩემი პიესა“ სხვა სიტყვა ვეღარ მოენახა.

მეორე დღეს დიდი ჩხუბი და აურჩაური ატყდა თეატრში: ტრიფონმა ხმა ამოიღო და საავტორო უფლების საკითხი დასვა.

დიმიტრიმ განაცხადა, რომ პიესის მოელი შინაარსი და ტიპური მე მიეცი ტრიფონმა, მხოლოდ ტრიფონმა ჩემი ნაამბობის დაწერა იკისროა, მიუხედავად ამისა, საუბედურად დაწერაშიც მოიკოტლა ტრიფონმა და უკანასკნელი საქმის გაკეთებაც ბოლოს მე მომიხდათ.

იმდენი იმსჯელეს, იმდენი იდავეს, რომ ბოლოს (ვინაიდან თეატრის მუშაკები თეატრში მეტი ამოჩნდა) ტრიფონმა თანაავტორობა მაინც მიაკუთვნეს და ამით პატივი სცეს.

ერთი წლის შემდეგ თავდიდა დიმიტრი ისევ შეხვდა თავწვრილა დრამატურგს და ახლაც პიესის დაწერა სთხოვა.

— არა ძვირფასო, — მიუგო ტრიფონმა, — ახლა ვეღარ გამატუ-ტუცებთ პიესების დაწერას, პიესების სით ვაჭრობა სჯობნებია, ვინაიდან აქედან სხელიცა და სახრავიც მეტი მაქვს და არხენიად დავდივარ ჩემთვის. მშვიდობით ძვირფასო დიმიტრი. ნუ გეშინია უჩემპიესოდაც მშვენივრად შეგიძლიან იცხოვრო.

ეს სთქვა და თვალს მოეფარა...

დიმიტრი სახტად დარჩა და ერთ ადგილს გაშეშებული ხშას ვერ იღებდა.

ასე დაშორდენენ ერთმანეთს თავდიდა რეჟისორი და თავწვრილა დრამატურგი, და მათი შერიგება დღესაც საკითხია.

ფინანსი

მომისინებითა შენითა...

— ამჩ. — უფროსო! ამ პორტველში ჩაყრილი პიესების ფული უკვე გადახდილი გვაქვს და როდის წაგიჯითხოთ?
— რა გაჩერებს შეკაცო! გენერალური რეპეტიცია ხომ იქნება, თუ არ მოგვეწონა, მოხსნა და მისი ჯანი...

ჭკუას უნდა შეუაგიზდეს ხელოვნების სამარათვებო

ენი ასწიოს მთა-შეინვარი, ენი დაოვალოს ქვიშა ზღვაში,
ენი აანთოს გაზაფხულის ცეცხლი—მწველი იანვარში,

ენი იღრუბის თავის ხელით ტიტველ თავში მუხის კეტი,—
ამას შესძლებს მხოლოდ ჩენი... ხელოვნების კომიტეტი...

კომიტეტს შეავს „ბრძენთა ბრძენი“ რეპერტუარ—კომისია,
მისი ამირ-სპარსალარი—წმინდა ჰქუის ტალკვესია,—

კრიტიკიზმის ალით იწვის, სიტყვას ვაგლაბ არ იმეტებს,—
ზის, არიგებს უკანონო პიესების ალმენტებს...

ორასათასს აჭარბებსო გაცემული ალიმენტი:
სჭამენ ფულს და ამლერებენ აქ ტრიფო და იქ კლიმენტი.

პიესები? როგორია მათი ავლა-დიდებაო?
არც მეტი და არც ნაკლები—კურდლელს აფეიდებაო...

ხენეში და ულაზათო—გადახტი და სკუპ-და-რიკო,
არაფერი არ გამოდის, რა გინდ არ იხვანცარიკო.

მიღებული პიესები, ღვთეს და კაცის შეწევნითო,
ხელმეორედ იშერება არა ნაკლებ ათჯერ თითო.

აქ ავტორი სულ სხვა არის—აირია მონასტერი—
ასეთ ამბებს ვერ გაუძელ დავიგლიჯვ თმა და წვერი.

პიესები არ გამოდგა, არქივისკენ უკრეს თავი,
ფული ბევრი დაიხარჯა, თეატრებს კი—კვირისტავი...

და თუ გნებავთ თეატრებით ამაყობდეს საქართველო:
ჰქუას უნდა შეურიგდეს ხელოვნების სამმართველო.

ქართაის თეატრი 1920

(თეატრის მუსიკა თეატრის თეატრის ისტორია)

წარსულში ქუთაისის თეატრის მტკიცებული ტერსონალი არა ჰყავდა. დარაჯ ივანე ნაკუებისა გარდა თეატრში იქვენებ აფიშობად არტემ ავაგჯანოვი და შუბა პაპიაშვილი, რომელებიც თეატრის განუყოფლი მეგობრები იყვნენ დღიდან მისი დაარსებისა. იმ დროში ხომ წარმოდგენები ხშირი არ იყო. კვირაში ერთი, ან ორი წარმოდგენა თუ გაიძართებოდა. სამაგიეროდ წარმოდგენის ღამეს ორივენი საზოგადოების ტანსაცმელებს უვლიდნენ და ია თქმა უნდა, კველა თუ არა, რამდენიმე კაცი მაინც აჩუქებდა ზოგი 5 და 10 კაცების.

შუბა პაპიაშვილი მხიარული და ოუზნები იყო, თანაც დამთმობი, ავაგჯანოვი კი—უფრო სერიოზული და მეტი წილი ფულისა ავაგჯანოეს მიჭირნდა,

ამას გარდა მათ სხვა შემოსავალიც ჰქონდათ. მაგალითად, ყოველ ახალ წელიწადს დილით მივიღოდნენ რომელიმე შეძლებულის ოჯახში და მათ ულოცავდნენ ახალ წელს. შუბა პაპიაშვილს ერთი ტრადარეტული ლექსი ჰქონდა დაზებირებული — რუსულად და ქართულად.

არც ავაგჯანოვმა და არც შუბა პაპიაშვილმა კითხვა არ იცოდა, რომელიც ერთხელ ლადო მესხიშვილის მიერ გადაცემული აფიშა, რომელიც

„აფიშორ შუხა
კ ვამ პრინცეს,
ე ჩარი გოდო პირადი
ი და მარა მარა
ა ხ შუხა ხა, ხა, ხა!
ნაგრადი გოდო“.

ქალაქში უნდა გაეცროლებინათ შუხამ და არტემიამ თავისწილი ცობის გამო მოელს ქალაქში თავუკულმა გააქრეს, ლადო უმარტვილებელი და სელახლად გაეცლი იძულებული იყო ხელახლა შეეცვითა აუიშები და ხელახლად გაეცროლებინა. არტემ ავაგჯანოვსაც ჰქონდა საახალწლო ლექსი... კველების ყოველ წელს იხალი შინაარსისა იყო, მაგრამ ყოველთვის უშინაარსო და უხეირო. მოგვყავს ეს ლექსიც:

„დამე არ გაქვს ძილი
და დღისით მოსვენება,
მე ჩომ კლუბში შევედი
იყო მოლხინება,

დვინო ეჭირათ
ხელში ჭიქითა,
საითკენ იჯდა ლამაზი ბარიზნა
უყურებდნენ იქითა.
ქუთაისშია სობორო,
როგორც ქალაქში სომნი,
გალმა გამოლმა ბაზარი
შუაზედ მოდის რიონი“.

თუმცა მათ ჯამაგირი არა ჰქონდათ, მაგრამ აი, ამგვარი ხერხით შუხა და არტემია კარგ თანხას აგროვებდნენ. ამიტომ ავაგჯანოვი სამოცხე მეტი წელი მსახურობდა თეატრში და ესეც ლრმად მოხუცი 1928 წელს გარდაიცვალა ქუთაისში.

ა. ზარდალიშვილი

ხარხი სახორცი დონეს...

— ხად მიგვავს კაცო ეგ კატები?

— კინოთეატრ „დამკერელში“, სკამზე მიგაბაზ და კირთხების თავდასხმისაგან დაზღვეული ვიქნები.

სულიკოს ეპიკი

ცალი წევალი რომაც ბუჩქე დაუკრავს და
სულ ერთიან წამოუგდებინებია.

ყიზილ-ბაში—ი, ეხლა დავიჭირეთ, ძალზე
ვცემთ, თუმცა დიდი ღონიერი ყოფილა და
ჩენც კარგა გვითაქა და ი, შენთან მოვიყვა-
ნეთ, რომ გაასამართლო. შენა ხარ ჩვენი თვა-
ლის ჩინი, ჩვენი მარგალიტი, ჩვენი ალმასი
და თვალი პატიოსანი.

ნასრედინ—პა-პა-პა! პირმოთნეობა მეზარე-
ბა, ქებას კი სიამოვნებით ვლებულობ.

ალი-ოდლი—პო და საქებარი ხართ და
ჩენც იმიტომ მოგმართეთ. გასჭერ სამართა-
ლი.

ნასრედინ—მაშ იცი რა გითხრათ! გულზე
ხელს დავიდებ, სინდის შევეკითხები და სა-
მართალს ევრე გადავჭრი.

ხეგბი—პო და ჩვენც მი გვინდა, გასჭერ
სამართალი!

ნასრედინ—ჩვენ პატივცემულ მოლას, რომ
თავზე დასცემია ეს ახალგაზრდა, ამისათვის
მოლამ წაიყვანოს ეს ვაჟი, დასხას მინარეთის
ქვეშ, თვით კი ავიდეს მინარეთზე, იქიდან
გადმოვარდეს და თავზე დაეცეს მაგას.

ხეგბი—მოლა რომ მოგვიკვდეს?

— არ მოკვდება, კარგი ეშვაებია,
— თუ მოკვდება არც მაგას ვრალვლით,
სხვას ავირჩევთ, კრდევ უკეთესა!

— ვენაცვალე შენ სამართალს, კარგია,
ეგრე უნდა!

ნასრედინ—ებრაელმა კიდევ სამაგიეროდ
მაგას გამოთხაროს თვალი, მხ ალოდ რაკი ჩე-
ნი შარიათის ძალით ებრაელს ნება არა აქვს,
რომ მუსულმანზე შური იძიოს და მთლიანდ
გადაახდევინოს, არამედ ნება აქვს მხოლოდ
ნახევრის გადახდისა, ამიტომ ებრაელმა მეო-
რე თვალიც უნდა მოითხაროს და აშინ შეუძ-
ლიან მოვიდაბირეს ცალი თ ალი გამოთხა-
როს, მაშინ მისი ძიებაც დაკმარფილებული
იქნება.

ხეგბი—უჰ, ეს რა ყოფილა!
— საღ არის ის ებრაელი?

ნასრედ.— ასეთია ჩვენი კანონი. რაც შეე-
ხება ერთი მსხლის მოშვევტას შენს ბალში,
ჩემი ალი-ოდლი, ეგ უნდა პატიო მშეერს
და მწყურვალ კაცს. ხომ შენ თვითონ ამბობ
გადამთიელია, ვინ იცის საიდან მოდის, რა
უჭირს! საიდანა ხარ, ძმობილო?

ფარიელ—გურჯი ვარ, ქართველი.

ნასრედ.—პო და გურჯები ქურდები არ
არიან... გაჭივრება და შიმშილი კი ბევრს რას-
მე ჩადენინებს ადამიანს.

ალი-ოლლი—მაშ შენის აზრით, ეს კაცი
სულ მართალი ყოფილა და უნდა გავუშვით,
არა?

ნასრედინ—მე სწორედ მავ აზრისა ვარ,
რომ გავანთავისუფლოთ. შეხსენით თოკი!

ყიზილ-ბაშ—მოიცა, მოიცა, რისი გაშვე-
ბაო, რას ამბობ! ჩემ ცოლზე რას იტყვი?

ნასრედინ—ოო, შენ ცოლზე კი მაქს სა-
ლაპარაკო... მე ასე დამიღენია: რაკი ამის
მიზეზით შენს ცოლს მუცელი მოეშალა, წაიყ-
ვნეთ ეს ვაჟი და ერთი ღამით შენ ცოლთან
დასტოვე, რომ მაგიერი შვილი გაგიქოთოს.
ერთი გააფუქა, მეორე შექნას, ეს იქნება მა-
გის სასჯელი.

ყიზილ-ბაში—ფუჰ, დაგწყვევლოს ილამბი!..
შალვა დადიანი

სულიკოს ავტორს ვეძებდი
ვერ ვნახე დაკარგულიყო,
გულმოსკვნილი ვჩიოდი
„საღ ხარ ჩემო სულიკო“.

შევნიშნე ხალხი, რა ხალხი,—
ერთ ალაგს მოგროვილიყო,
აქეთ-იქიდან მივაწყდი:
„მაჩვენეთ ჩემი სულიკო“?

ფოცხვერაშვილი ვიცანი,
ალვად რომ ამოსულიყო,
მივეხმატებილე: „კოტეჯან,
შენ ხომ არა ხარ, სულიკო“.

არც „პო“ წარმოსთქეა, არც არა,
შეირხა, თავი დახარა,
სულიკოს თეთრი ნოტები
ნაკუშნაკუშად დაჰყარა.

წამს მეგრელიძეც ვიხილე
ობლად რომ ატუზულიყო,

„ერთი ეს მითხარ, ივესენტი,
სულიკო მართლა თუ უყო?
შემომიტია მგოსანმა
დასჭერა, როგორც ყიყლიყო:
„რას ჩამაცივდო, რა ვიცი,
მისი დამშერი ვინ იყო“.

ბოლოს მიგმართე გარინგას
ტუილის რომ გადმოსულიყო.
„შენს იქით მე გზა არა მაქს,
სთქვი, რომ შენა. ხარ, სულიკო“.

შეიფრთქიალა ბულბულმა
ყვავილს ნისკარტი შეახო
ჩაიკუნეს-ჩაიჭიჭიკა
თიოქოს სთქვა: „დიახ-დიახო“.

საღლაა დიდი აქაკი
მუდამ რომ აკლდა ფულიყო,
ლამის სთქან: ჰანგი კი არა
ლექსიც ჩენია „სულიკო“

ფირუზა

სიახლეები

„სულიკოს“ ნოტებს ვეძებდი, ვერ ვნახე, დაკარგულიყო,
ხრინჭიანი ხმით ვყვიროდი—საღა ხარ, ჩემო გულიკო...

დილაადრიან ავდექი, მზე არც კი ამოსულიყო,
ვხედავდი—მეკარგებოდა საპონორარო ფულიკო...

ველად გავიჭერ საძებრად! თავს დამკიოდენ ჭოტები.
მივეხმატებილე ჩიტუნებს — თქვენ ხომ არ იცით ნოტები?

ერთი მათგანი შეჩერდა, როგორდაც გაირინდაო,
თიოქოს თქვა: მეგრელიძედან—კოტესთან გადაფრინდაო,

მყისევ კოტესთან გავიქეც (ფეხთ მეცვა თეთრი სპორტები),
მივესულთაფლე კოტიკოს—საღ არის ჩემი ნოტები?

ფოცხვერაშვილი. წამოდგა, თავი ასწია მალლაო,
ჯერ დაბალი ხმით დაიწყო, შემდეგ კი აუმალლაო.

— ამ ოციოდე წლის წინათ პირჯვარი გადვიწერეო,
დიახ, „სულიკოს“ ნოტები პირველად მე დავწერეო.

ეს მეგრელიძემ გაიგო, აბა რას ამბობ, რასაო,
ჩემს ნაამაგირ ნაშრომსა, როგორ დაუთმობ სხვასაო?

კოპოჩიტორნი შემოქრებნ, ამაზე ჰერნდატ ცილობა,
(ყველას შვენოდა სიდინჯე, ამყობდა გულეტილობა).

ბჭობდენ, თუ პირველ ვინ შესვა შემოქმედების ბანგია,
ჩონგურზე ვინ დამლერა „სულიკოს“ ტებილი ჰანგია.

და ერთხმად დაადასტურეს: კოტემ ნოტები სწერაო,
მეგრელიძემ კი ჩონგურზე პირველად დამლერაო.

აბუზარი

ლეიტენანტი-ქარსშე

საქართველო
შიგა-გარემონა

საქ. ხელ. საქ. სამმ. ლო რაიონებში რეუსორებად ზოგჯერ არაკვალიფიციურ მუშაკებს გზავნის.

საქართველოს ერთერთ რაიონის სასადილოში იჯდა კარგად გამოწყობილი ახალგაზრდა: გალსტუკი, ქოსტუმი, შლიაბა და, ერთი სიტყვით, რაც შეეფერება ინტელიგენტ კაცს გარეგნობით.

— უკაცრავად, ბოდიში გვაპატიეთ, მაგრამ თქვენ ვინ ბრძანდებით? — ჰქონდა მას სასადილოს გამგებ, რომელიც დიდიხანია ექვედა მომენტს ამ უცხო კაცოან გამოსალაპარაკებლად.

— რად გაინტერესებო ჩემი ვინაობა?

— არა, ბატონი, საწყენად კი არ მითქვამს, ისე, ეს ორი დღე გიყურებო და...

— მე დიონისე შენახული გახლავირთ...

— არა, შენახული რომ ბრძანდებით, გეტუობათ...

— არა კაცო, შენახული ჩემი ფსევდონიმია....

— რა საჭმეზე ხართ ჩამოსული?

— ჰა! აი ეს მესმის! მომწოხს თქვენი შეკითხვა, მე აქ დიდი საქმე უნდა გავაკეთო, ხალხში განათლება უნდა შევიტანო...

— განათლება? მასწავლებელი ბრძანდებით?

— არა, უფრო მეტი...

— სკოლის გამგე იქნებით ალბათ.

— არა, უფრო მეტი..

— უფრო მეტი?.. მილიციის უფროსიდ, თუ გამოგაგზავნეს...

— არა, მე რეესისორი გახლავირ... იცი რა არის რეუსორი?

— როგორ არ გიცი, აქ ერთხელ თქვენსავით ახალგაზრდა ჩამობრძანდა, იმანაც ასე ბრძანა რეუსორი ვარო, რაღაც წარმოდგენა დადგა, სცენაზე თურმე ხანძრის გაენა იყო საჭირო, — მე მართალი კაცი ვარ და სცენაზეც სიმართლე მიყვარსო, — სთქვა რეზისორშია და ეს ჩვენი კლუბი სულ ერთიანად გადაბუგა.

— ბეჭობრაზე! ეტო ნე რეალიზმ ა ნატურალიზმ, ფუტურიზმ, ქრისტიანული ბეზდარი რეუსორი, კროეტო ბილ, ა? აი, მალე ჩემს წარმოდგენას გაჩვენებო და...

— აბა თქვენ იცით თუ გვასახელებოთ, — უთხრა სასადილოს გამგემ და თან ულვაშე ხელი გადაისვა.

დიონისე მედიდურად მიაბიჯებდა ქუჩაში.

სულ ცოტა, ექვსი თვის მუშაობის შემდეგ ადგილობრივი კლუბის კედელზე აფიშა გამოაკრეს:

ს 8 5 ლ!

ადგილობრივი კლუბი

ს 8 5 ლ!

უზარმაზარი ლეზონის გრანატოზული გაღება

კარლე ბრუცოვაზი

„ურიანა კოსტა“

დადგმა სამხატვრო ნაწ. გამგის, გერიო ლუბოვნიკის

და

მთ. როლის შემსრულებლის დიონისე შენახულის ადმინისტრატორი ალისტრაცია ჩხარელი.

ბილეთები იყიდება
ფაციას სახლში.

მარლაც უამრავი მაყურებელი მოაწყდა იმ ღამეს პრემიერას. ყველას სურდა ექვსი თვის ნამუშევარის ნახვა.

წარმოდგენა დაწყო...

ეხლა გოხოვ ბარათს, რომ ეგ წიგნი შენ ჩაიბარე, — ისმოდა დე-სანტოსის სიტყვები.

— კალმისტარი არ გამოგიტანიათ სცენაზე. თფუი რა ტექნიკური რეუსორი მყავს, — ჩიბურტუქუნა „აკოსტამ“, გაიქცა პული-სებში და ფარდის გამწევს ჯიბილან ფანქარი ამოცალა.

— მოდი აქ შენ, სად მიგაქვს ფანქარი? შემოსდია სცენაზე ფარდის გამწევმა აკოსტას.

— ესლავე დაგიბრუნებ კაცო... გადი გარეთ!..

მაყურებლებში სიცილმა იჩინა თავი. მესამე მოქმედებაში თავისი ბრმა დედის წინაშე „ურიელი“ „ცეცხლს აფრქვევდა“ ოვალებინან და პაპიროს პაპიროსზე სწევდა:

სულო მაღალო, ნუ დგეხარ ყალყზე თავი დახარე დაბლა, მიწამდე, ო, გალლილე, გაწამეს, გტანჯეს და გათქმევინეს შენ ჯალათებმა რომ დედამიწა არის უძრავი, მაგრამ რა წამსაც შენ შეგაჩერეს, წამოიჭერი კარდინალთა ხროვის წინაშე და დაიჭექე მრგვინავ მეხივით: ის მაინც ბრუნავს, ის მაინც ტრუალობს, მე მუდამ მესმის შენი ყვირილი, მაინცა ბრუნავს... მაინც ტრუალობს, — აქ როლში შესული დიონისე კიბეზე ავარდა, მაგრამ კიბის საფეხური ჩატყდა და დიონისე — აკოსტა შიგ ფეხი მაგრად გაეჭდა. „ბრმა დედამ“ რა დაინახა ეს მივარდა აკოსტას ფეხს და ზევით დაუწყო ამოქაჩა. „ურიელი“ გაცეცხლდა და დაიჭექა:

ურიელი: — ჩემო ბრმა დედავ, ეგ უსინათლო თვალი დასუჭე...

ბრმა დედა — რას ამბობ შეიღო, ფეხი მთლად გაქვს გადაღლეტილი, ამოსწი ზევით!

დიონისე — აკოსტა — (ფეხს ექაჩება) ო. გეველრები დასუჭე თვალი!

ბრმა დედა — დავხუჭივ და იყავი ეგრე გაჭედილ!

დიონისე — აკოსტა — აპუსკაიტ ზანავესკა!

ხმა კულისებიდან: — რეინა ფარდის დამხურავი?..

დიონისე — აკოსტა — ქმარა... მივდივარ... მივდივარ!.. (მიღის და თითონ ხურავს ფარდას).

მეოთხე მოქმედების დაწყებამდე მეტად დადი ანტრაქტი იყო, რაც გამოიწვია იმან, რომ დიონისე — აკოსტამ სულ მთლად დაფლითა ტანისამოსი სინალოლის სცენაში და მეოთხე მოქმედებაში რითი გამოსულიყო აღარ იცოდა.

— ორი წყვილი უნდა შეგექრათ. — წამოიძახა ვიღაცამ.

— არა უშავს... — სოქვა დიონისემ, — ჩემს კოსტუმში გამოვალ... და მართლაც დიონისემ „მშვენივრად“ ჩატურა მე-4 მოქმედება... თავის კოსტუმშა და ცილინდრში.

— „უკვე შესცვალეს იმათ ბეჭდები“, — წარმოსთქვა დიონისე — აკოსტამ ეს სიტყვები თუ არა, ერთი დათვიცით დაიბურტუქუნა, დაიღრიალა, შევიღა როლში და ტანსაცმელს დაუწყო ხერა... — დიომიღე, დიომიღე, არ დახიო, არ დახიო ბიჭო, შენია შავ კოსტუმი კლუბისა კი არა! — მიაძხა ფარდის გამწერა...

დიომიღე გვიან გამოერევა. მისი ჩარლსტონის კოსტუმი გალსტუკი და პიჯაკის ცალი სახელო უკვე ტრალიჭულ მდგომარეობაში გამოიყურებოდა.

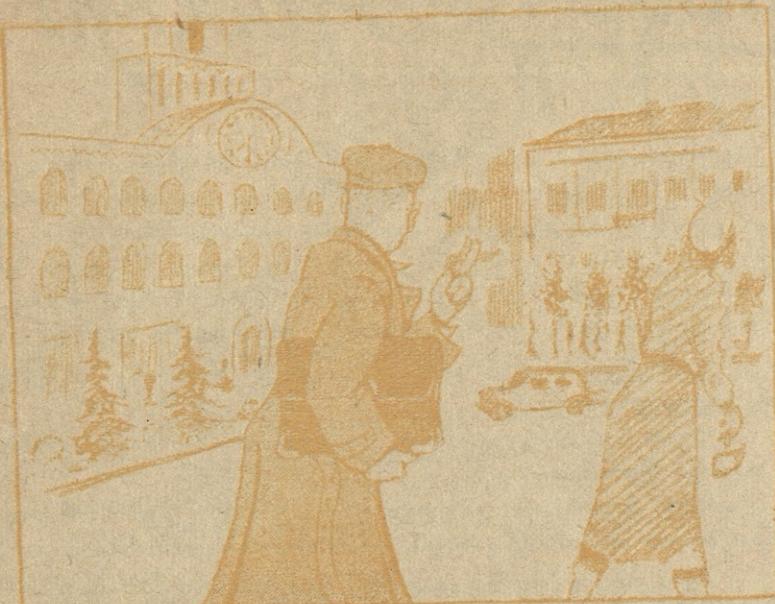
მესამე დღეს მუკის ადგილობრივი ორგანიზაცია გულდასმით ექებდა დიონისეს. სურდათ მაღლობა ეთქვათ დიონისესთვის ანტრატელიგიური პიესის დადგმისათვეს, მაგრამ ეგრეთშოდებული დიონისე — აკოსტას ენამუსებინა და იმ დამესტე გაპარულიყო..

დილის ფიზეულტურა

ტექსტი — კუკურისი.

ნო. ან. კანდელაკიძე.

გრამოცდი
ცარცილითი

1. იპოლიტე სამხანურში გაეშურა აღრიანად
ფეხით წახვლა ამჯობინა თუთუნს წევლა მაღიანად.

2. კავშირგაბმულობის სახლთან იგი შედგა ჭამი ხუთი,
სთქვა! — აღრეა, რა მაჩქარებს, შეიდას აკლია სამი წუთი.

3. ოპერასთან რომ მივიღა ნახა: იყო უკეთე ათი,
მოუსვა და იმდენ რბენით აღარ შერჩა არაქათი.

4. ბაზართან რომ შედგა იგი დაქანცული ჰგავდა მწევარს
შეხედა და... აქ ისრები აჩვენებდნენ რვისნახევარს.

5. რბენით თავი დაუშძიმდა თითქოს გახდა სამი ფუთი,
ზოოპარკთან რომ მივიღა აქ რეას უკლდა სამი წუთი.

6. საქანიშრეშვილთან ნახა: რომ დრო გახულიყო მეტად დიდი
და ტრამვაის აელევნა საათები დაშვირი ფლიდი.

7. სამხანურში აღრე იყო მთლად გაუქრა ჭმუნდა - დარდი
გფექტობოთ ა'ეთ ფიზეულტურას დილაობით ბევრი გალის.

კარისტასა რამზე კარაბი

ინორის უძრავი
გიგანტის გარე

ათასობით ყლაპავენ

(ქალინინის სახელობის კოლექტურნეობა,
საგარეჯოს რაიონი)

ჯღუთაშვილ – პაპი შვილი
ათასობით ყლაბავენ,
ნიანგოჯან, შენს ჩანგალს
მყონი მალე ნახავენ.
ჯერ კამეჩებს ეტაკენ
შიოთვისეს ხელადა,
— ჩვენიაო, რას გვერჩიო,
ჩვენი იყო ძველადაც!...
თან შეხედეს, რომ ეზო
ობლად დარჩენილია,
და ორმოც ქუბომეტრისაც
თივას გამჭრეს ქბილია!.

ჭოლოვა.

ფოსტის გამზეთ გვაჩვე გიორგა

(ველისცახე, გურჯაანის რაიონი)
ფოსტის გამგეთ გვყავს გიორგა
ჭრელაშვილია გეარადა, —
ლანძლება-გინების ასტატად
განთქმული მთა და ბარადა!
თავი აქვს წარმოდგენილი
გილოსოფოსის დარადა.

ფოსტა

უკირილ-ლრიალით მასპინძლობს
მთხოვნელებს, გასამჭარადა.

ამანათების „მქაფავი“
მიმღებთა „გასახარადა“,
თუ რამეს ეტყვი გებდოვნება
ლრიალით: — „გაქცევ არადა!“
ნიკიფორე.

ჭოლოდ ცხრაჯერ დაბიზდა

(ლიჩის სოფ. საბჭო, ჭიათურის რაიონი)

პროპაგანდისტს ქმნების
არ ეტყობა დიდათ წინსვლა,
მას თუ თვეში მხოლოდ ცხრაჯერ
„დააფიშულა“ წრეში მასვლა!

ხელიშვილი.

ულგაშებ დაგრჩეილი

(ზესტაფონი, ფეროს მუშათა სახადილო)

სასადილოში გამგეთ
უგრეხელიძე არი,
მას ულგაშების გრებით
გახსნია გულისარი!

ვერ ვეკარებით სადილს
სულ გვეკარგება მაღა,

ბორში ისეა შავი,
თითქოს ურევენ მაღანს.

სამზარეულოს ნახავ
ნაკავით არის სავსე,
ნუ თუ აქ გამგის „შრომას“
არავინ დააფასება?

სკონჩა.

სათივეში სკოლა ვნახე...

(ხაშურის რაიონი)

სათივეში სკოლა ვნახე,
(არ მენახა ჯობდა)
უქეროს და ყავარაყრილს,
წევიმა, ქარი ფლობდა.
იატაკი დამპალი და
ჩამტვრეული ჰქონდა.
მასწავლებელ ქალებასაშილს
ჩამოვართვი ხელი,
მითხრეს: მისი კლასში ნახვა
არის მეტად ძნელი.
შევექითხე: — ამხანაგო,
რაში არის საქმე?
ეს სკოლაა, ცოლის კერა,
თუ ძველი საქათმე!..
— მე მაგ საქმის, ამხანაგო,
არაფერი ვიცი,
თვეში მხოლოდ ათ დღეს ვაცლენ —
მოაყოლა ფიცი.

ვ. ბლ-ჭავე

მსახიობის სიმღერა

(1938-39 წლის სათეატრო ხეზონში)

როლის სწავლა არ მჭირდება
პიესები არის ძველი,
ახალს ბევრი ეჭიდება,
მაგრამ ხეირს დიდს არ ველი.
„ხელოვნებამ“ „სიბრძნე“ დიდი
მოიხმარა დიდი ნდობით,
„დრამწერლებთან“ გასდო ხიდი
და ხალტურა დასდგა გობით.
ეს ხომ ცუდი საქმე არი,
მაგრამ რა ვქნა, დავიძინო?
სჯობს არ ვიყო უქმად მიმარი,
არხეინად დავსეირნობ.

გოგოლია.

კოხტა გიჭი სიპინაშა

(ყულევის კოლექტურნეობა, ფოსტის რაიონი)

თავმჯდომარეთ შალიკო გვყავს
კოხტა ბიჭი სიჭინავა,
უდარდელად დასეირნობს,
აღმა-დაღმა დღელამ დავა.

ნაღირობის მოყვარული
ყოველ დილას ტყეში წავა,
ვერ იპოვნოთ დაკარგული
კოხტა ბიჭი სიჭინავა.

შრომის წიგნაკს არვის მოგცემო
არ უნდაო იმას დავა,
უწიგნაკოდ გვამუშავებს
კოხტა ბიჭი სიჭინავა.

ჩანგალოსანი.

ცხაველი გალის ამბავი

დავტოვე მთები, ჩამოველ თბილისა

ჩომ დავამთავრო უმაღლესია,

განა გინახავთ საქმე ასეთი

ჩაც ტრამვაზი დამხვდა წესია:

აველ ვაგონი დაირია უცბათ,

ირევა ხალხი აურაცხელი,

ჩამექრა ვილაც და ისე ურცხვად

მაგრად ჩამჭიდა მკლავებში ბელი.

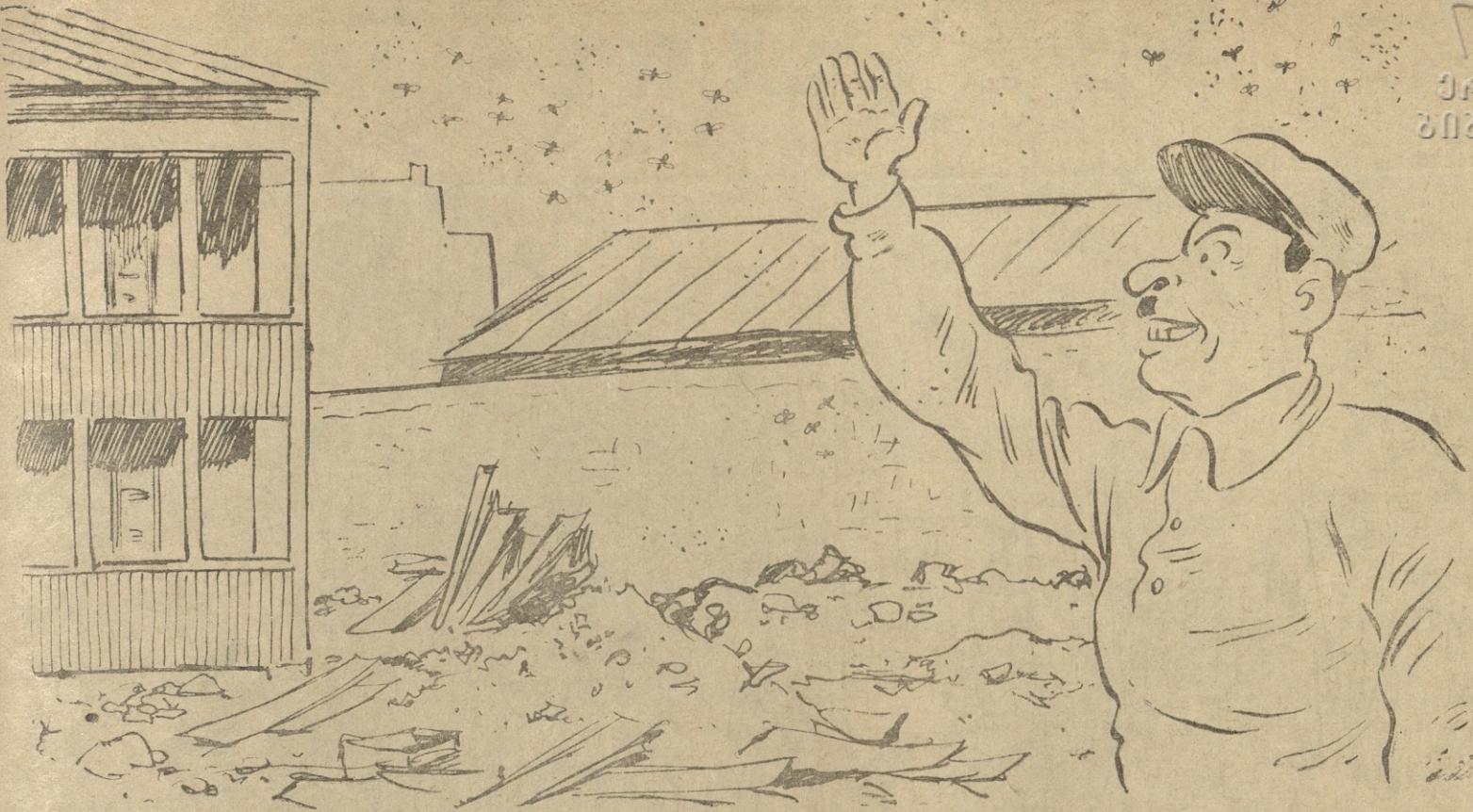
ვთქვა: აქ კულტურის ხალხი ზღვავდება

და განათლების დიდი წყალობა,

მაგრამ რად უკვირთ, რად დავცეკინაბა

თუ ჩვენაც მთაში გვერდა წაწლობა.

ნატო გუშარაზეილი.

ცნობილი ქ. № 15 ცხოვი კომედიათი: — „აზელენია“ მოგაწყვე რაღა!

კიბელისანი

გიორგი ლომიათიძის აზადებოცობა

გ. ლომიათიძი ავად გახდა, კაცი აფრინეს ფერშალთან. ფერშალმა ცხენი ვერ იშონა. ფერით წავლა უმძიმდა, მაგრამ ესეც იფიქრა: „ის ოხერა ყიამეთი კაცია, ჩამწერს სალაცა და — წახდა ჩემი საქეო“. აიღო ჯიხი და გასწია.

სანამ ფერშალი ავადმყოფთან მიაღწევდა, ავადმყოფს უკეთობა დაეტო. მოვდა კიდეც ფერშალი. ქიშინობს. ოფლს იმშრალებს შემოხვდა გიორგი გაჭირვებულ ფერშალს და სალამის მაგიერ ეს ექსპრომტი

შეაგება:

— პრიშოლ ღოქტორ მედიცინი,
ის კვდება და მე ვიცინი.

ივანეგაის მოსავალი

დუშეთის რაიონში ადვინისტრატორებად, პედერსონალებად, მედიკების მიერებად, სამეცნიერო და კულტურარების მუშაკებად ერთ წელს ბერენი მოხვდნენ იმერებად, სამეცნიერო და კულტურარების ინსტრუქტორები ჩავიდნენ. უნდოდათ გაეთიდან.

ერთ დღეს თბილისიდან დუშეთში ინსტრუქტორები ჩავიდნენ. უნდოდათ გაეთიდან. რის მისავალს უფრო მეტს იძლეოდა ადგილობრივი მიწის ნიადაგი. ჩალს შეეკითხნება:

— დუშეთის რაიონში სხვაზე მეტი რა მოდისო.

ერთმა უბასუხა:

— ჩვენს რაიონში სხვაზე მეტი... იმერლობა მოდისო

ორი „ტურისტი“

ხილისთავების გლეხისას თურქი ხურო სახლს აშენებდა. ხურო ისევნებდა. მე- ზობლები მოსულიყვნენ და ბასობდნენ. თურქის ყოფილი ინობა დაიწყო:

— მე დიდ ნამოგაბური კაცი ვარ; მე მინახას სტამბოლი, დარდანელი, ფო- თი, ბათუმი, ხოფა. რიზე და ქერჩიო.

იქვე მყოფმა გლეხმა დათუნა ფოცხიშვილმა, რომელიც თავს თემს არ გაშო- რებია, უზრა:

— ეგ რა არის. მე უფრო მეტის მნახველი ვარო.

და ჩამოუთვალა თავისი თემის ადგილის სახელები:

— მე მინახას: მეწიეთი, ბეროვალი, ვეშაპოური, ჭაჭიეთი, თხემლარა, დიდ-

ვაკე, ჭაბაგლოულ, სასირე და ყელიო.

თურქმა თავი ჩაჭიდა და უზრა ფოცხიშვილს:

— არა... შენ მეტი ხაგალი ყოფილხარ: ალაპს სიმართლე უყვარს, მე ეგ ჭა- ლები არც კი გამიგონია.

ერთი გურულის „პატრიოტიზმი“

- გურულო, ქუთაისი იწვისო.
- მაგასე დადგა ჩემი დარდებიო.
- სამტრედიაზეც გრიგალს გადაუვლი და სულ დაუმგრევიაო.
- მაგის მეტი საჯავერებელი არ მიეცა ჩემ ცოლშვილსო.
- ფოთიც რიონს წაულიაო.
- ი, გვეგონე, გუმრ მითხრესო.
- ნატანები აუდებულა და ცხელის წილი წაულიაო!
- ჰე, რა მითხარი მაი. ეს არ დაქცეულა მთელი ქვეყანა!

უცხაური დაბასითოვება

ვაგონის ერთ კუჭიში იჯდა მღვდელი, პრაპორჩიკი, მისი ცოლი და ვაჭარი ამთან ერთი გლეხიც დაჯდა. ესენი მაღალტრაზოვანი სიტყვებით მასლაათო ბდნენ.

გლეხი წამოდგა. თურმე ხამი იყო და მდაბიური სიტყვითა სტევა:

— საკირო ალაგას უნდა წავდეთ.

ვაჭარმა პროტესტი განაცხადა გლეხის გაგრიობაზე. შეუბლვირა;

— ეი შენ, სადა ხარ თუ იცი: ეს მღვდელია, თუ ვირის თავი? ეს აფიცერია, თუ ბანდა? ეს ქალბატონია, თუ როსკიპი? მე გილდი-კუბეცი ვარ, თუ ერთი ნი- ჩამი ჩინჩილიკიო!

რაზეველი და გურული

რაზეველი და გურული სახაშეში შევიდნენ. როივემ ერთი ჭამი ჩაში დაიველი და გურული სახაშეში. ერთ ჯამს-კონცეც ერთი მოჭყავა. ერთი კოვზით ორმა როგორ მოთხოვეს. ერთ ჯამს-კონცეც ერთი მოჭყავა. ერთი კოვზით ორმა როგორ უნდა სჭაოს! რომ არც ერთი ამხანაგი არ დაიხაგოს და ორიგეს თანხაწო- რად შვედეს, ამის ხერხი რაჭელმა მოისახა. გურულს უთხრა: „ჩვენ ირში ერთი განამდებრივი კი მეორემ სჭაოს დაასახლოს სამი ქალაქის სახლი. ამ ხის განმავლობაში კი მეორემ სჭაოს მერე მეორემ დაასახლოს. პრიველმა კი სჭაოს და ას ბოლომდე, სანამ ხაში არ გათავდესო“.

დაეთანხმა გურული და კოჭი აიღო.

რაზეველმა დაიწყო:

— საბჭოთა კუჭის დედაქალაქი და სიღიდით ჟველაზე უფროსიც არის მოს- კოვი. მეორე დიდი ქალაქი არის ლენინგრადი, წინანდელი პეტროგრადი, ხოლო სულ ძარეველად პეტროგრადი.

ამასობაში გურულმა ხაში ფსკერს დაუბლოვა.

— მესამე დიდი ქალაქი არის ჩვენი თბილისი... მოიტა კოჭი!

გურულმა კოჭი გადასცა. სახამ რაზეველი ერთი კოჭი შევერებას მოასწორებდა, გურულმა ჩამოსთვალა:

— ინი, ხონი, ზესტაფიონი... მოიტა კოჭიო.

უაშისტური „ხელოვნების“ საზოა-საცორი

-- არ მომწოდეს ეს შუსია! არაფერი არ გამოღის...

-- საზაფიროდ თვით დირიქტორი წმინდა სისხლის არიელთა მოდგმიდან წარის გამოსული.

პ.მ. რედაქტორი ი. ბ. ხოვიძეი. კოლეგის წევრები: ს. გარებოლაძე, ი. ვადაშვილი, ი. აბაშიძე, დ. გელაშვილი.

რედაქციის მისამართი: გვირჯირშვილის ქ. № 5, თელეფონის № 3-74-67. „კომუნისტის“ სტამბა ქამოს ქ. № 68.

გადაფრთხილის წარმოებას 10/XI ხელიშობილია დასაბეჭდათ 19/XI 28 წ. უფერთის № 1074 მისამართის რწმუნებული 1064 ფირავი 15000